

Boyoma

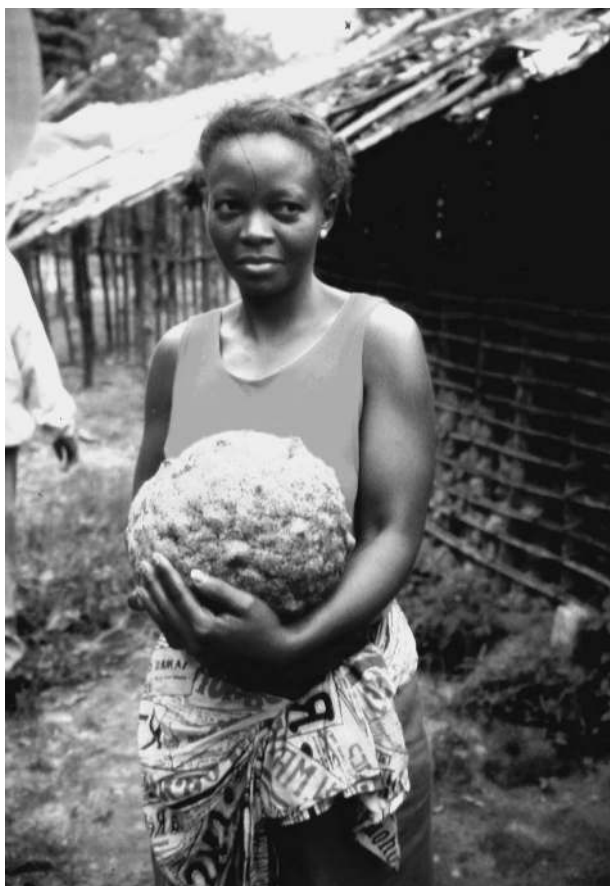
Driemaandelijks Nieuwsblad van
Kisangani vzw

België-Belgique
P.B.-P.P.
3720 Kortesseem
BC1813

nov-dec 2004-januari 2005

Afgiftekantoor : 3720 Kortesseem

P209455

Kisangani vzw, Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

Nr 11

COLOFON

Boyoma
driemaandelijks nieuwsblad
nr 11 jaargang 3 - 2004
nov-dec 2004-januari 2005

Verantwoordelijke uitgever :
Hugo Gevaerts
Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

Kisangani vzw
Rurale Ontwikkeling in D.R.Kongo

Zetel en Kantoor :
Bronstraat 31, 3722 Kortesseem
tel. 011 37 65 80
fax 011 37 71 97
e-mail kisanganivzw@gevaerts.be
bank 235-0352426-37

Foto's: Hugo Gevaerts, Jean Louis Juakaly, Manja Scheuermann, Kris Smet

Contact Provincie Antwerpen

Alain Vandelannoote
Caronstraat 102, 2660 Hoboken
tel. 03 830 51 41

Contact Brabant

Wouter en Rina Gevaerts-Robben
Bloemstraat 47, 3211 Binkom
tel. 016 63 25 58
e-mail rina.wouter@belgacom.net

Contact Limburg

Hugo en Manja Gevaerts
Bronstraat 31, 3722 Kortesseem
tel. 011 37 65 80
e-mail kisanganivzw@gevaerts.be

Contact Oost-Vlaanderen

Rik en Lut De Raedt-Van Laeken
Ten Ede 82, Erwetegem
tel. 09 360 82 47
e-mail lutvanlaeken@hotmail.com

Contact West-Vlaanderen

Erik Nollet
D.Mergaertstraat 11, 8800 Roeselare
tel. 051 25 19 01
e-mail eriknollet@belgacom.net

Dit kwartaalblad wordt verzonden aan geïnteresseerden. Indien u dit blad niet meer wenst te ontvangen, gelieve het ons dan te laten weten.

Wie BOYOMA elektronisch wenst te ontvangen, kan dit melden aan :
kisanganivzw@gevaerts.be
Vermeld of u ook de gedrukte versie wenst.

***Wij en onze vrienden van Kisangani
wensen u een voorspoedig 2005 !***

NIEUWE HORIZONTEN

Vijf jaar lang al ijvert Kisangani vzw voor de ontwikkeling in en rond de stad aan de stroom. De organisatie kan terugblikken op flink wat realisaties. Zo hebben de projecten duurzame landbouw van de Faculteit Wetenschappen de schrijnende verwaarlozing van Kisangani door de internationale gemeenschap én drie opeenvol-

gende oorlogen overleefd. Dit is te danken aan de onverdroten inzet van onze partners op het terrein, de professoren en assistenten, én uiteraard aan uw gulle giften en aan de steun van de Rotary Clubs en andere sympathisanten van onze vzw.

Hiervoor onze dank.

Het is niet duidelijk in welke richting de activiteiten van Kisangani vzw de volgende jaren zullen evolueren. Sommige grote donatoren, op wie we tot nu toe altijd een beroep konden doen, zijn het aan hun maatschappelijke status verplicht regelmatig andere horizonten te verkennen. Gelukkig zijn er nog heel wat die hun genereuze hart blijven tonen. Toch is het best mogelijk dat Kisangani vzw in de toekomst minder financiële middelen zal hebben om de projecten in Kisangani te steunen. In het eerst volgende nummer brengen we een uitgebreid verslag van de financiële evolutie van Kisangani vzw.

Minder geld hoeft niet meteen een ramp te zijn. De vzw heeft in die vijf jaar tijd een dynamiek op gang gebracht die niet in euro's is uit te drukken. De aanwezigheid van de vzw in Kisangani was al die jaren een teken van hoop in een bezette en moegetergde stad en ze kan de ontwikkeling in Kisangani nog lange tijd schragen.

Het succes van de projecten duurzame landbouw is internationale experts niet ontgaan. De faculteit wetenschappen voert momenteel onderhandelingen om het model van rijst- en visteelt en

ook de kweek van kleinvee op grote schaal toe te passen. Zo zijn er contacten met de FIDA (Internationaal Fonds voor de Agrarische Ontwikkeling), een dochterorganisatie van de Verenigde Naties, voor de financiering van projecten in een straal van 50 km rond de stad. De bananenteelt in samenwerking met Prof.E.De Langhe van INIBAP (International Network for the Improvement of Bananas and Plantains) zou hier ook een belangrijke rol in spelen.

Met de plaatselijke vertegenwoordiger van de Belgische Ontwikkelingssamenwerking zijn er goede contacten en worden er kleine deelprojecten verwezenlijkt.

Deze ontwikkelingen staan of vallen met de politico-militaire ontwikkelingen in Kongo. De eerste weken van december 2004 stonden in het teken van oplopende spanningen tussen Rwanda en Kongo. Er was zelfs sprake van een nieuwe Rwandese invasie in Noord-Kivu. Hopelijk kan de internationale gemeenschap voldoende druk uitoefenen om een nieuwe oorlog in het gebied van de Grote Meren te voorkomen.

Wereldfeest Kortesseem ZONDAG 20 FEBRUARI

Ten voordele van
en georganiseerd
door **Kisangani**
vzw en **GROS**
Kortesseem hou-

den we een **Wereldfeest** en dit
op **zondag 20 februari 2005**:

's middags van 11u30 tot 14u00

's avonds van 17u30 tot 19u30.

Het gaat door in het **C.C.
Mozaïek, Kerkplein, Kortesseem** (schuin tegenover de Kerk).

Een feest is eten : we bieden een
Afrikaans gerecht voor de lief-
hebbers en onze **Vlaamse** keu-
ken voor de anderen.

Er zal informatie zijn over de
verschillende projecten waar
Kortesseemenaars mee bezig zijn.

Vier jaar terug was het ook ten
voordele van Kisangani en stel-
den we vast dat vrienden die het
project reeds kenden uit alle
windstreken van het land naar
Kortesseem kwamen afgezakt.
Als vurig pleiter voor het project
kan ik het niet laten jullie, Boyo-
malezers en lezeressen, aan te
sporen om op die dag een echte
lekkere Kongolese Moambe te
komen verorberen. Mmmm...

Om de vingers af te likken ...

Wat staat er op het menu?

U hebt de keuze tussen 4 menu's:

Menu 1: tomatenroomsoep,
MOAMBE (kip in palmolie-
saus), een ijsje voor 12 €

Menu 2: tomatenroomsoep, var-
kensgebraad Stroganoff met
frietjes, een ijsje voor 10 €

Menu 3: tomatenroomsoep,
tongfilets met puree, een ijsje
voor 10 €

Menu 4 een kindermenu:
tomatenroomsoep, hamburger
met frietjes, een ijsje voor 6 €

Wil u reserveren voor maandag
14 februari via

tel. 011 37 65 80

fax 011 37 71 97

of e-mail

kisanganivzw@gevaerts.be

of per post

Bronstraat 31, 3722 Kortesseem

Geboren verteller borstelt portret van **Verloren stad "Kisangani"** Walter Zinzen schrijft geschiedenis van stad aan de stroom

"Na de volkerenmoord in Rwanda was iedereen het erover eens dat verzoening niet mogelijk was zonder bestraffing van de schuldigen. In Kongo zijn sinds 1998 drie tot 3,5 miljoen doden gevallen. Kisangani was drie maal de inzet van een oorlog tussen Rwanda en Oeganda. Kan er voor de honderden burgerdoden die daar gevallen zijn, ooit gerechtigheid geschieden?" Deze vraag stelde Walter Zinzen in november bij de voorstelling van zijn boek "Kisangani".

Een terechte vraag, want bij het schrijven van deze woorden begin december, klinkt in het oosten van Kongo opnieuw het gedruis van legerlaarzen, slaan duizenden op de vlucht uit vrees voor een nieuwe aanval vanuit de dwergstaat Rwanda.

Deze keer bleef Kisangani buiten schot. Het is echter niet uitgesloten dat eens de oorlog opnieuw in

alle hevigheid losbarst, de stad aan de stroom eens te meer de inzet van een meedogenloze en bloedige strijd wordt. De voorbije jaren reisde voormalig VRT-journalist Walter Zinzen enkele keren naar Kisangani. Hij borstelt een indringend en boeiend beeld van Kisangani met als

WALTER ZINZEN
KISANGANI
VERLOREN STAD

UITGEVERIJ VAN HALEWYCK

"grondstof" gesprekken met tientallen Kongolezen én Belgen die er de laatste jaren van het koloniale tijdperk en het begin van de onafhankelijkheid hebben beleefd. Zinzen is een geboren verteller, met veel aandacht voor het dagelijkse leed van de bevolking.

De vrienden van "Kisangani vzw" die de voorbije jaren het geluk hadden met Hugo Gevaerts mee te reizen, herkennen zeker en vast de hoofdrolspelers die Walter Zinzen opvoert: de eeuwig lachende kok en boy Emani Botoko Lobela, zakenman Raymond Mokeni en de onvermoeibare Frédéric Osinga. De Belgen die nog altijd met wat heimwee naar "Stan" terugkijken, ontbreken evenmin, met onder meer Hugo Gevaerts en oud-consul Frans Geenen.

"Kisangani.. Verloren stad" vult een leemte die bestaat tussen gespecialiseerde maar vaak ontoegankelijke studies over Kongo en de vluchtige reportage in dagen weekbladen.

Kisangani is voor Zinzen trouwens dé metafoor voor de ononderbroken keten van straffeloos-

heid die Kongo tot op vandaag beheerst: "Meer dan veertig jaar na de onafhankelijkheid is er dus geen einde gekomen aan de uitbuiting. De aard ervan is wél veranderd: ze is gewetenlozer dan ooit. En de huidskleur van de uitbuiters: even zwart als die van hun slachtoffers", klinkt in het boek.

Tijdens de voorstelling had minister van Buitenlandse Zaken Karel De Gucht niets dan lof voor Zinzen, al was het maar "omdat hij destijds als journalist de mensen liet uitspreken." De Gucht wees erop dat "in Kongo het verleden leeft, zoals blijkt uit de decennia oude verhalen die vandaag konden geschreven zijn." De minister beloofde bij

een van zijn volgende reizen naar Kongo, zeker een bezoek te brengen aan Kisangani. De Gucht zag dat "Kisangani. Verloren Stad" met liefde geschreven was, "maar zoals het een man van zijn leeftijd past, heeft Zinzen dit boek niet met blinde liefde geschreven."

Hoewel in het boek veel menselijke ellende de revue passeert, eindigt Walter Zinzen met een hoopvolle gedachte:

*Kom weer tot jezelf Afrika,
ga terug naar de wijsheid van
onze voorouders,
de grote baobab nodigt je uit
voor een palaver,
je wijzen roepen je
en wachten op je.
kom met je tamtam,
je balafon en je lokole,
stem ze voor een mooie dans van
vrede, liefde en eenheid.*

Roger Huisman

Walter Zinzen,
Kisangani. Verloren Stad
Uitgeverij Van Halewyck, Leu-
ven. 17,50 €
ISBN 90 5617 592 0

**EKEREN
DEBATAVOND**

**DE KLEUR
VAN ZWART**

**17 MAART
20u00**

**Ekerse Theaterzaal
Oorderseweg 8, Ekeren**

Het Sint Lambertuscollege organiseert een boeiende debatavond, in het teken van Zwart Afrika met als debatleden:

Walter Zinzen (voormalig VRT journalist)

Tom De Herdt (Universiteit Antwerpen)

Dirk Draulans (Knack journalist)

Indra van Gisbergen (Advocaten zonder grenzen)

Johan Van Hecke (Europees Parlementslid, VLD)

Dirk Tieleman (VRT journalist) als moderator

Info: 03 541 14 18
03 541 03 05

Inkom: 5 Euro

MENSEN IN KISANGANI

Tijdens ons verblijf te Kisangani, januari 2004, kwamen vele vrienden en kennissen ons groeten. Steeds gaven ze ons, als kwamen ze ten offer, wat bananen, een ananas, rijst, eieren, een kip en zelfs een geit. Ze wilden ons hun vreugde en verdriet meedelen. Ontroering was voor mijn vrouw Magda en mijzelf een dagelijks gevoel. De lezers van Boyoma willen we deelachtig maken aan dit gebeuren.

Zoals die verpleegster die aan Magda kwam vertellen dat ze van de dienst verwijderd werd omdat ze financieel gesjoemel had ontdekt. Ze werd werkeloos met thuis vier kinderen en een verlamde man. Ik zie ze nog voor mij, klein van gestalte, zeer ijverig en vol inzet, te fier om te bedelen. Zo iemand laten we niet vallen.

We kregen ook bezoek van Faustin, uit de Kasai afkomstig. In de

tijd van Belgisch Kongo boy geweest bij een Vlaamse familie in Stanleystad. In de late jaren tachtig was hij huisknecht bij onze collega's. Glunderend gaf hij ons een grote tros van die kleine lekkere banaantjes en vroeg nieuwsgierig naar zijn laatste blanke werkgevers, Monsieur Jane (Jan) en Madame Lita (Rita). Hij straalde toen we hem de omslag aanboden die ze ons hadden toevertrouwd. Een achterstallig loon? Neen. Een schadevergoeding? Zeker niet. Een neokoloniale..? Komaan, gewoon een waardering voor wat hij was en is...we hebben je niet vergeten, Faustin... Hij reed met een mountainbike. Waar had hij die vandaan? Een paar jaar geleden was er een vliegtuig geland uit Oeganda, volgeladen met fietsen. Ze werden verkocht per kilo, zei hij. De prijs ben ik vergeten, maar het was spotgoedkoop.

Van Nederlandse vrienden had-

den we heel wat splinternieuwe babykledij meegekregen. Daar helpen we Kongo niet mee bovenop. Maar de mama's en de papa's die dit lezen moet ik zeker niet overtuigen van de weldaad wanneer zo'n klein wezentje getooid wordt. Niet het sukkelaartje wordt geholpen, maar het kind van Mama en Papa en de ganse clan wordt gewaardeerd.

Mag ik je Zimbo voorstellen, een der zonen van onze keukenprinses, Alisi? Hij was politieagent geworden uit idealisme, om zijn familie, de burens en de zo velen te beschermen tegen het banditisme, vooral verricht door vreemde soldaten... Hij had zoveel onrecht en brutaliteit gezien, bedreven door gewapende mensen. Straks zou hij ook een wapen dragen en met stalen blik de orde handhaven. Agent Zimbo, een kunstenaar zonder opleiding zou eerder kunnen doorgaan voor een Kongolese Franciscus. Hij had enkele beeldjes in klei geboetseerd, wat gedroogd en gebakken in de gloeiende houtskool. Primitief schoon. Echt. Ze staan bij ons thuis op de kast. Ze zouden verpulveren als je er op duwt. Zo broos. Als Zimbo zelf. Al is hij

groot en sterk, hij is een jonge, zachte vader. Hij toonde mij zijn driejarig zoontje, ook Erik genaamd. Jij bent de papa zei hij schalks. De olijke kleuter keek schichtig van achter de lange rokken van zijn gezonde, welgevormde mama. Ik zei "graag gedaan". Daarmee was ik schatplichtig.

Germaine, 21 jaar, gelukkig genezen van longtuberculose, komt ook op bezoek. Ze kreeg een voorkeurbehandeling en weegt nu te veel. Vermageren moet ze. O contrast, in een land waar zo velen ondervoed zijn. Haar lieve ouders staan in het lager onderwijs maar worden niet betaald. Zo zijn er duizenden. Verschrikkelijk. Germaine vertelt dat hun televisietoestel het liet afweten. Het vervangstukje dat redding moest brengen kostte 10 dollar. Daar zij zeker recht hebben op informatie gaf ik het nodige geld. "k Zal het aan vader geven," zei ze, "want moeder zou er eten mee kopen."

Als je aan vader wat geeft, dacht ik, mag je de moeder niet in de steek laten en ik gaf wat mee voor mama Brigitte die ons 's an-

derendaags kwam bedanken met een reuzenananas van haar veld waar de groenbemestingmethode van Prof. Mate werd toegepast.

Er zijn nog zo veel mensen van Kisangani waar ik over te vertellen heb. Daarover zal meer te lezen vallen in Boyoma 12. Tenslotte wil ik het volgende kwijt. Moest ik burgemeester zijn van Kisangani dan zou ik de blanke man, Monsieur Nzinza, tot ere-

burger van mijn stad benoemen. Wat een mooi Afrikaansklinkende naam. Die nz..nz..nz..doet het. Onder de titel "Kisangani verloren stad" schreef Walter Zinzen een boeiend journalistiek boek. Tientallen bewoners heeft hij ondervraagd hoe zij hun stad in haar geschiedenis zagen. Hij is daar wonderlijk in geslaagd. Historici kan het aanzetten tot verder onderzoek en een historische romanschrijver zou er zijn materiaal in vinden.

Maar lezers van Boyoma zouden nog beter de context begrijpen waarin het project, door hen gesteund, zich afspeelt. Een aanrader dus om op het verlanglijstje te plaatsen.

En jij, lieve lezeres, lieve lezer, dank ik voor je belangstelling en namens de vele Kongolezen in en buiten Kisangani, voor jouw steun. *Melesi mingi*. Velen dank.

Een voorspoedig nieuwjaar uit de grond van mijn hart.

Erik Nollet

Kongolese schatkamer in Africa- museum van Tervuren

De helft van het tropisch woud in Afrika bevindt zich in Kongo. De voorbije jaren is in deze woonplaatsen van beschermgeesten en bedreigde diersoorten op grote schaal gekapt, gegraven en gezocht naar grondstoffen. Alle taboes die er bestonden om deze oorden te beschermen, dreigen weg te vallen.

De tentoonstelling "Natuur en Cultuur in de Democratische Republiek Congo" in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren geeft een unieke en originele inkijk in deze Kongolese schatkamer. Precieze cijfers over de biologische diversiteit zijn niet voorhanden, maar in 1990 hadden wetenschappers in Kongo 11.000 plantensoorten, 409 zoogdieren, 1096 vissoorten en 152 reptielsoorten in kaart gebracht. Bij deze diersoorten horen ook de "ambassadeurs van het regenwoud" zoals de okapi, die enkel in Kongo voorkomt, de gorilla en

de bonobo.

Helaas valt deze biologische diversiteit ook samen met wat het "geologische schandaal" van Kongo wordt genoemd. Goud, diamanten, koper, kobalt, maar ook nieuwe grondstoffen als coltan, het ligt in onze voormalige kolonie voor het oprapen.

Luipaard

De tentoonstelling in Tervuren biedt niet alleen een etalage van de Kongolese natuur, maar toont deze natuurlijke omgeving ook in relatie tot de Kongolese samenleving. Zo is in de Okapi-zaal, waar vroeger de mineralen uit Kongo uitgestald waren, een uniek hoofddekseel uit luipaardhuid van een Bembe-chef uit het oosten van Kongo te zien. De luipaard, de koning van de nacht, is in Kongo hét symbool van de chef. Niet toevallig noemden de Kongolezen de voormalige presi-

dent Mobutu de oude luipaard.

Vanaf 4 februari loopt deze expositie samen met de nieuwe tentoonstelling "Het geheugen van Kongo, de koloniale tijd", die een "stem aan het verleden" geeft "in een levendige confrontatie van herinneringen en emoties".

Bij deze tentoonstelling, die een vooruitblik geeft op wat straks het nieuwe museum moet worden, hoort ook een catalogus. Hieruit blijkt nogmaals dat de natuurlijke rijkdom van Kongo, of wat er straks nog van overschiet, een van de wissels op de toekomst van het land is.

Roger Huisman

"Congo. Natuur & Cultuur", nog tot 9 oktober 2005, in het Koninklijk Museum voor Midden-Afrika in Tervuren.

Toegang: 4 €. Reducties voor senioren, groepen en studenten.

Gratis toegang elke eerste woensdag van de maand vanaf 13 uur.

**Ekeren
Sint Lambertus
College
Brunch
27 februari**

Ten voordele van Kisangani vzw organiseren de leerlingen van het **Sint Lambertuscollege te Ekeren** een brunch op zondag 27 februari van **10 tot 13 uur**. Die brunch gaat door in de eetzaal van het College, **Oorderseweg 8 in Ekeren**.

Kris Smet, Greet Boets, Erik Nollet, Hugo Gevaerts en onze vriend uit Kisangani, Jean Louis Juakaly zullen u het één en 't ander vertellen over Kisangani, Kongo, de projecten....

De inkom is 10 € voor het buffet, muziek, drank...

Reserveren voor 17 februari via tel. 0472 475659

of e-mail

cthc@hotmail.com

haskonflip@hotmail.com

hunt_t@hotmail.com

FISCAAL ATTEST

U krijgt een fiscaal attest voor
GIFTEN VANAF € 30,00.

Dit attest wordt aan u verzonden
einde februari. Voor giften ge-
daan in 2005 ontvangt u dus een
fiscaal attest in de loop van fe-
bruari 2006.

U kunt daarvoor storten op de re-
kening van

Kisangani vzw
Bronstraat 31
3722 Kortesseem
rekening nr 235-0352426-37

WERELDFEEST BEVEGEM-ZOTTEGEM 30 april 2005

Kisangani vzw start haar activi-
teiten in Oost-Vlaanderen. Zij
organiseren een Wereldfeest op
zaterdag 30 april 2005 in het
parochiaal centrum te Beve-
gem om 19 uur.

Op het menu staat **Moambe**.
Er is muziek met life saxofoon
spel en een Kongolese groep
"African Black Stars" vanaf 22
uur.

ONS AANBOD

Voor geïnteresseerden kunnen
wij altijd een interessante avond
of namiddag verzorgen met voor-
dracht en beelden over Kongo. Er
zijn vele onderwerpen mogelijk:
geschiedenis, politiek, flora en
fauna en natuurlijk ontwikke-
lingshulp met onze projecten in
Kisangani.

We kunnen dit doen in het hele
land.

NACHT VAN DE GESCHIEDENIS 22 maart 2005 STADEN

Davidfonds Staden

Erik Nollet en Hugo Gevaerts
zullen u vertellen:

Unieke Kongolese verhalen uit Kisangani en omgeving

Afspraak om **20 uur** in het
Gezellehuis, Guido Gezelle-
plein (achter de kerk) te Staden.
Inkom 2 €.

onze projecten in Kisangani krijgen steun van

VELE SCHENKERS

VANDEMOORTELE nv

LOTUS BAKERIES nv

ALVA nv

UCB nv

LEYSEN HUMANITAS

